

Τριμηνιαίος Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Η έρευνα για την κατάρτιση του δείκτη πραγματοποιείται από την Εταιρεία Ανώτατων Στελεχών Επιχειρήσεων (**ΕΑΣΕ**), φορέα που εκφράζει και εκπροσωπεί το ανώτατο επαγγελματικό μάνατζμεντ στην Ελλάδα, με μέλη ανώτατα στελέχη των σημαντικότερων εταιρειών της χώρας, σε συνεργασία με την **ICAP CRIF**, ως τον μεγαλύτερο όμιλο παροχής υπηρεσιών προς επιχειρήσεις. Η έρευνα διεξάγεται κάθε τρίμηνο στα κορυφαία διευθυντικά στελέχη των μεγαλύτερων ελληνικών επιχειρήσεων με σκοπό την καταγραφή των εκτιμήσεων τους για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και τις προβλέψεις τους για το εγγύς μέλλον.

Μεθοδολογία

Η έρευνα διεξάγεται στους CEO (Διευθύνοντες Συμβούλους, Προέδρους, Γενικούς Διευθυντές) των 2.080 μεγαλύτερων ελληνικών επιχειρήσεων. Στον πληθυσμό αυτό προστίθενται τα μέλη της ΕΑΣΕ, έτσι ο πληθυσμός ανέρχεται σε 2.540. Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει 12 ερωτήσεις, η συμπλήρωση και καταχώρηση του οποίου γίνεται ηλεκτρονικά μέσω ειδικής online survey πλατφόρμας. Οι 10 βασικές ερωτήσεις αφορούν την τρέχουσα κατάσταση της οικονομίας και τις μελλοντικές προσδοκίες, ενώ στους CEO απευθύνονται 2 επιπλέον ερωτήσεις που αφορούν σημαντικά θέματα γενικότερου οικονομικού ενδιαφέροντος κατά την περίοδο διεξαγωγής της έρευνας. Από το σύνολο των απαντήσεων στις 10 βασικές ερωτήσεις κατασκευάζεται ο γενικός δείκτης (ΕΑΣΕ/ICAP CRIF-CEO General Index). Από τις απαντήσεις που αφορούν μόνο στην τρέχουσα οικονομική κατάσταση κατασκευάζεται ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης (ΕΑΣΕ/ICAP CRIF-CEO Current status Index), ενώ από τις απαντήσεις που σχετίζονται με τις μελλοντικές εκτιμήσεις κατασκευάζεται ο δείκτης προσδοκιών (ΕΑΣΕ/ICAP CRIF-CEO Expectation Index). Η μετατροπή των απαντήσεων σε δείκτη και στη συνέχεια σε χρονολογική σειρά πραγματοποιήθηκε με την χρήση της μεθόδου net-balances (διαφορές θετικών-αρνητικών απαντήσεων)¹. Όλοι οι δείκτες είναι τριμηνιαίοι με βάση το 4^ο τρίμηνο του 2008 που πραγματοποιήθηκε η πρώτη έρευνα. Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας περιλαμβάνει επιπλέον την ποσοστιαία κατανομή των απαντήσεων ανά ερώτηση, ενώ γίνεται ανάλυση των απαντήσεων ανάλογα με το μέγεθος των επιχειρήσεων οι οποίες διακρίθηκαν σε τρία στρώματα με κριτήριο την απασχόληση (Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις με απασχόληση που δεν υπερβαίνει τα 100 άτομα, μεγάλες επιχειρήσεις με 101-300 εργαζόμενους και πολύ μεγάλες επιχειρήσεις με 301 απασχολούμενους και άνω) και ανάλογα με τον τομέα δραστηριοποίησης όπου οι επιχειρήσεις διακρίθηκαν σε τρία στρώματα (αγροτικά προϊόντα-βιομηχανία-ενέργεια-κατασκευές, εμπόριο, υπηρεσίες). Το δείγμα ενημερώνεται σε κάθε έρευνα κατά ένα μικρό ποσοστό, ώστε να παρακολουθεί τις εξελίξεις των οικονομικών μεγεθών των επιχειρήσεων καθώς και τις μετακινήσεις των ανώτατων στελεχών.

¹ OECD, *Business Tendency Surveys-A handbook*, 2003

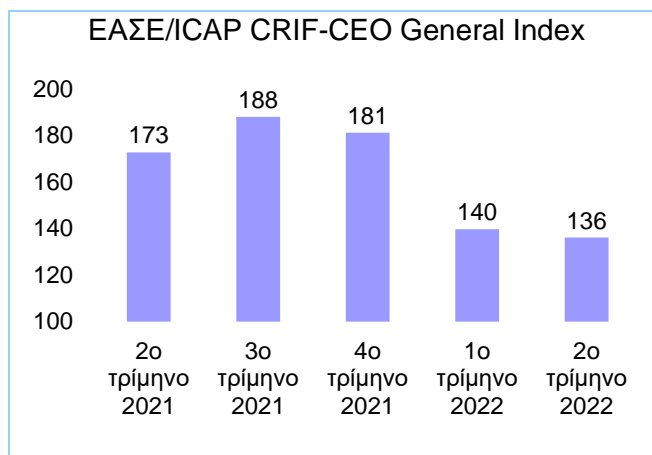
Οι τρέχουσες διεθνείς οικονομικές εξελίξεις και η κατάσταση στην Ελλάδα

Σύμφωνα με τις πρόσφατες εκτιμήσεις της Eurostat κατά το 1^ο τρίμηνο του 2022 το ΑΕΠ των 19 χωρών της ευρωζώνης αυξήθηκε κατά 0,6% έναντι του προηγούμενου τριμήνου και των 27 χωρών μελών της Ε.Ε κατά 0,7%². Σε σύγκριση με το 1^ο τρίμηνο του 2021 ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ σημείωσε άνοδο κατά 5,4% στην ευρωζώνη και 5,6% στην ΕΕ(27). Στις ΗΠΑ ο ρυθμός ανάπτυξης το πρώτο τρίμηνο του 2022 (έναντι του 1^{ου} τριμήνου 2021) διαμορφώθηκε σε +3,5%. Η υψηλότερη αύξηση έναντι του αντίστοιχου τριμήνου του προηγούμενου έτους καταγράφηκε στην Πορτογαλία (11,9%), και ακολούθησαν Ιρλανδία (11,3%), Σλοβενία (9,6%), Πολωνία (9,2%), Αυστρία (8,7%), Ουγγαρία (8,0%), Μάλτα (7,6%), Ολλανδία (6,8%), Κροατία και Δανία (6,7%), Ρουμανία (6,5%), Λετονία και Ισπανία (6,4%), Ιταλία (6,2%), Κύπρος (5,6%), Βέλγιο (4,9%), Τσεχία (4,8%), Εσθονία (4,7%), Γαλλία (4,5%), Λιθουανία (4,3%), Βουλγαρία και Λουξεμβούργο (4,0%), Γερμανία (3,8%), Φινλανδία (3,6%), Σουηδία (3,1%) και Σλοβακία (3,0%). Για την Ελλάδα η ανάπτυξη διαμορφώθηκε σε 7,0% ενώ για το σύνολο του 2022 σύμφωνα με τις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η ετήσια ανάπτυξη στην Ελλάδα εκτιμάται σε +3,5%³.

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος (ESI)⁴ για την ευρωζώνη μειώθηκε σε 102,5 τον Ιούνιο του 2022 έναντι 106,5 τον Μάρτιο.

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος τον Ιούλιο του 2022.

Το δεύτερο τρίμηνο του 2022 ο γενικός δείκτης οικονομικού κλίματος (ΕΑΣΕ/ICAP CRIF-CEO General Index) σημείωσε πτώση στις 136 μονάδες. Η νέα υποχώρηση του δείκτη οφείλεται στην συνέχιση των αρνητικών συνθηκών που επικρατούν στην διεθνή εφοδιαστική αλυσίδα και την ενεργειακή αγορά καθώς και την αβεβαιότητα μεταξύ των CEOs για την έκβαση των προβλημάτων στις διεθνείς οικονομικές σχέσεις.

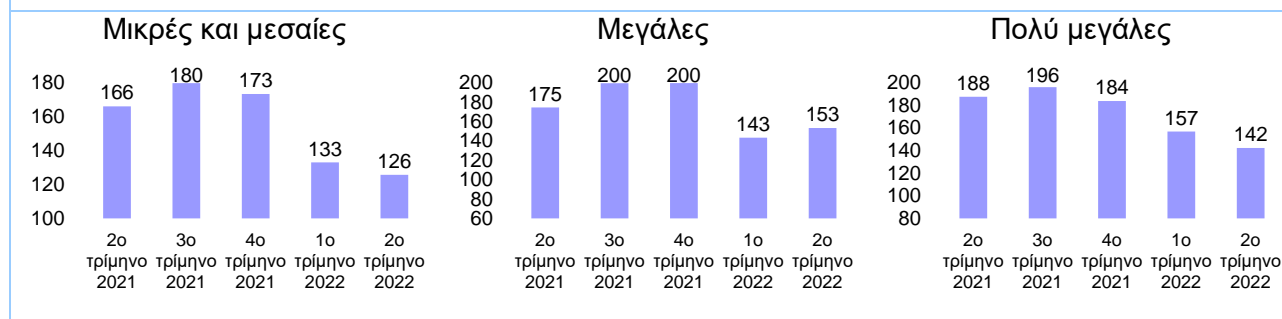
² Eurostat, euroindicators, 8 June 2022.

³ European Commission, European Economic Forecast – Spring 2022, May 2022.

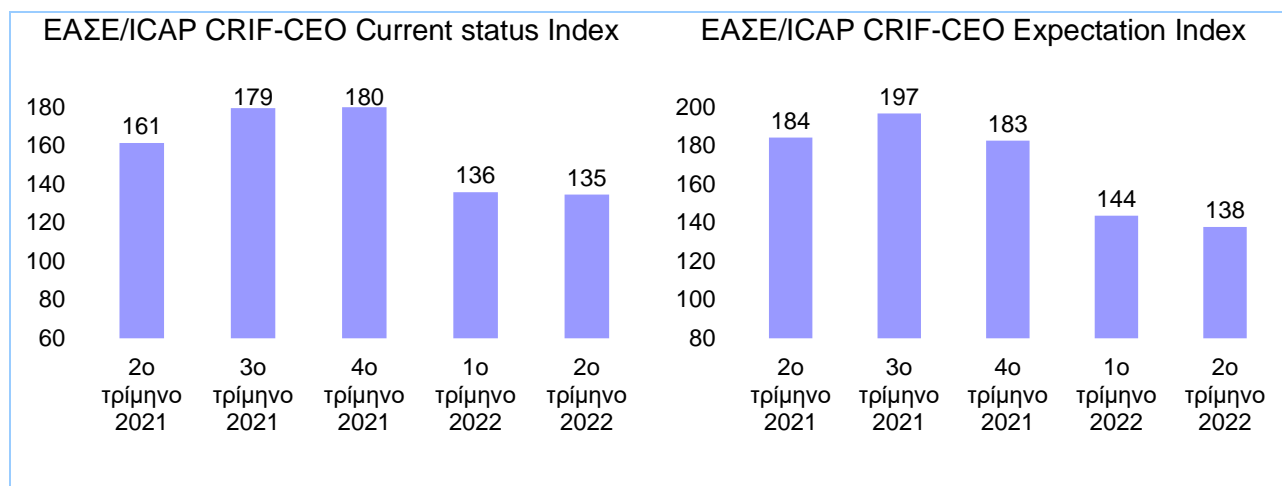
⁴ European Commission, Business and consumer survey results for June 2022, 29 June 2022.

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων ανά κατηγορία μεγέθους δείχνει μικρή πτώση του δείκτη στις μικρές, μεσαίες και πολύ μεγάλες, ενώ στις μεγάλες σημειώθηκε μικρή άνοδος.

ΕΑΣΕ/ICAP CRIF-CEO Confidence Index ανά μέγεθος επιχείρησης με κριτήριο την απασχόληση

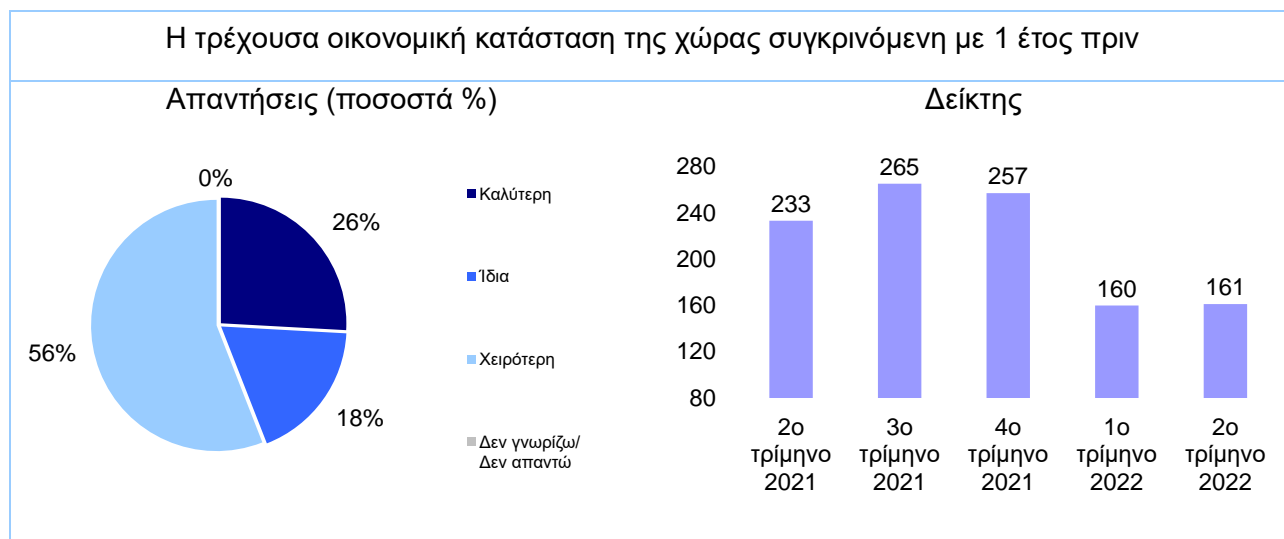

Ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης (ΕΑΣΕ-CEO Current status Index) παρουσίασε οριακή υποχώρηση στις 135 μονάδες, ενώ ο δείκτης προσδοκιών (ΕΑΣΕ-CEO Expectation Index) μειώθηκε στις 138 μονάδες.

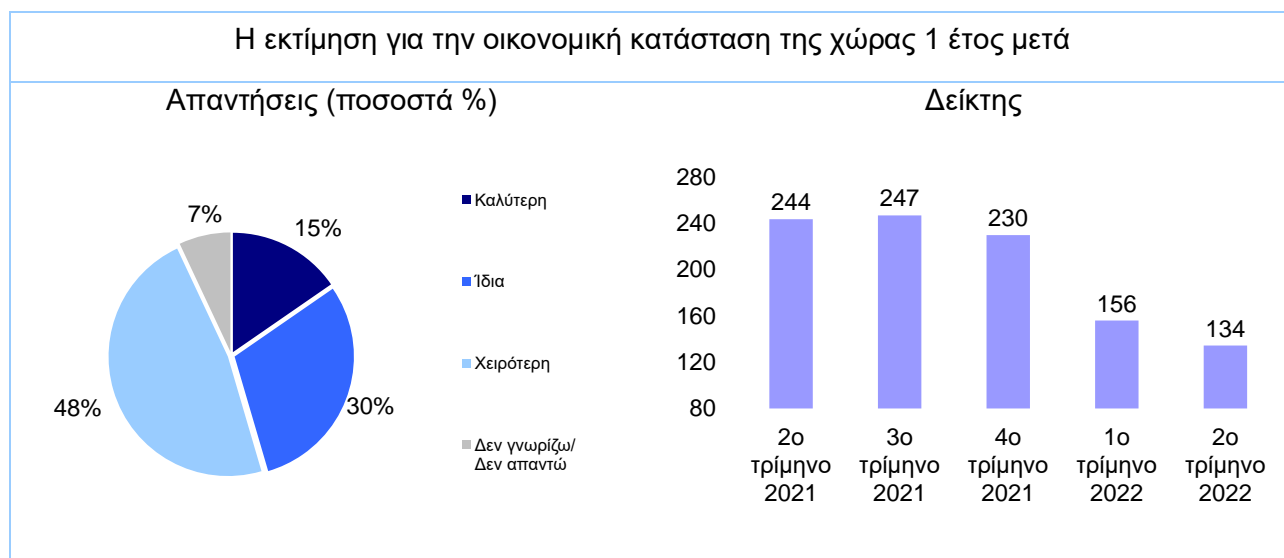

Τα αναλυτικά αποτελέσματα της έρευνας Ιουνίου-Ιουλίου 2022

Ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης της χώρας παρουσίασε οριακή άνοδο στις 161 μονάδες. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι βελτιώθηκε η τρέχουσα οικονομική κατάσταση της χώρας συγκρινόμενη με 1 έτος πριν, αυξήθηκε σε 26% έναντι 20% το προηγούμενο τρίμηνο. Παράλληλα το ποσοστό των CEOs που δηλώνει ότι επιδεινώθηκε η τρέχουσα οικονομική κατάσταση της χώρας αυξήθηκε σε 56% έναντι 52% το προηγούμενο τρίμηνο.

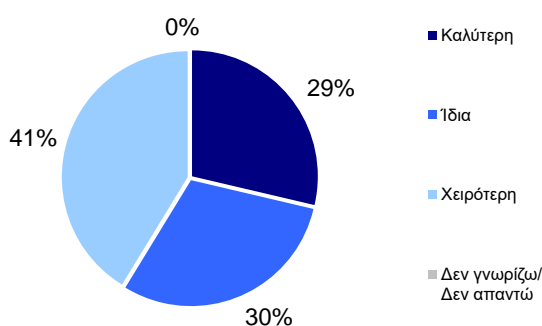
Ο δείκτης πρόβλεψης της οικονομικής κατάστασης της χώρας ένα έτος μετά παρουσίασε πτώση στις 134 μονάδες έναντι 156 μονάδων το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που εκτιμά ότι η οικονομική κατάσταση της χώρας θα είναι καλύτερη στο επόμενο έτος διαμορφώθηκε σε 15%, έναντι 28% το προηγούμενο τρίμηνο.

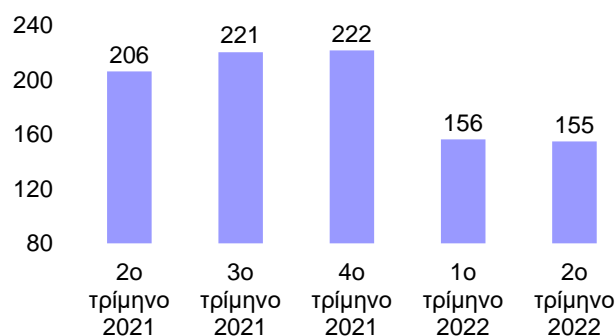
Ο δείκτης της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις σημείωσε οριακή πτώση στις 155 μονάδες έναντι 156 το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι η τρέχουσα κατάσταση του κλάδου τους είναι καλύτερη σε σχέση με 1 έτος πριν αυξήθηκε σε 29% έναντι 25% το προηγούμενο τρίμηνο, ποσοστό που αυξάνεται σε 39% για τους CEOs των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών.

Η τρέχουσα οικονομική κατάσταση του κλάδου δραστηριοποίησης σε σχέση με 1 έτος πριν

Απαντήσεις (ποσοστά %)

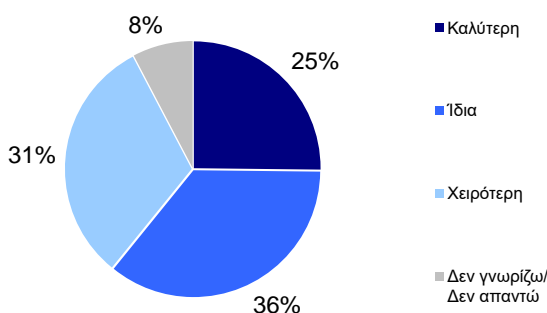
Δείκτης

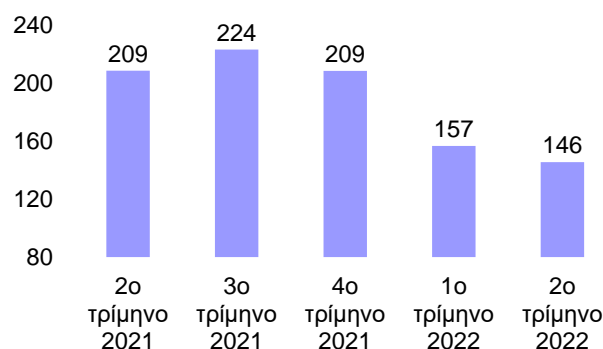
Ο δείκτης προσδοκιών για την οικονομική κατάσταση του κλάδου δραστηριοποίησης παρουσίασε πτώση στις 146 μονάδες έναντι 157 το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που θεωρούν ότι σε ένα χρόνο οι κλάδοι που δραστηριοποιούνται θα είναι σε καλύτερη οικονομική κατάσταση σε σχέση με την τωρινή μειώθηκε σε 25% έναντι 30% το προηγούμενο τρίμηνο, ενώ το ποσοστό αυτό διαμορφώθηκε σε 33% για τους CEOs των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών.

Η εκτίμηση για την οικονομική κατάσταση του κλάδου δραστηριοποίησης 1 έτος μετά

Απαντήσεις (ποσοστά %)

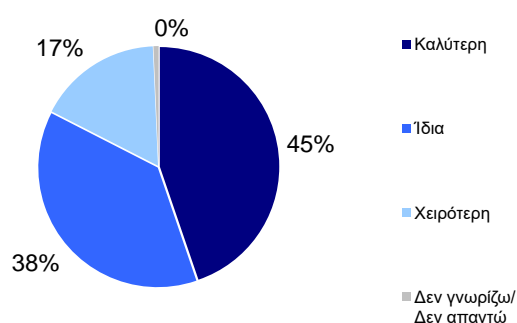
Δείκτης

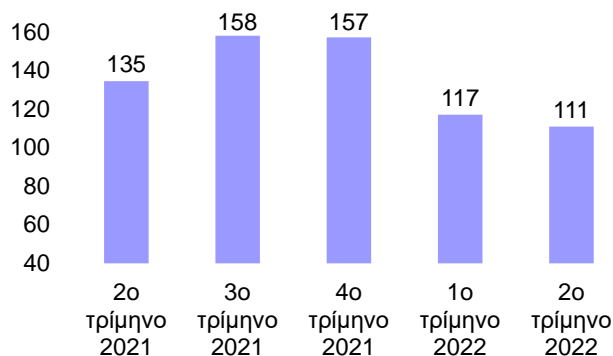
Ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης των εταιρειών σημείωσε πτώση στις 111 μονάδες έναντι 117 μονάδων το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι η τρέχουσα οικονομική κατάσταση των εταιρειών τους έχει βελτιωθεί σε σχέση με ένα έτος πριν μειώθηκε σε 45% έναντι 47% το προηγούμενο τρίμηνο, ποσοστό που διαμορφώθηκε σε 61% για τους CEOs των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών.

Η τρέχουσα οικονομική κατάσταση της εταιρείας συγκρινόμενη με 1 έτος πριν

Απαντήσεις (ποσοστά %)

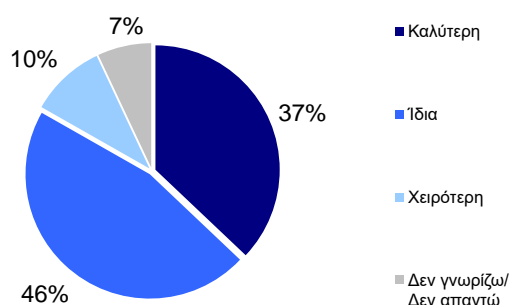
Δείκτης

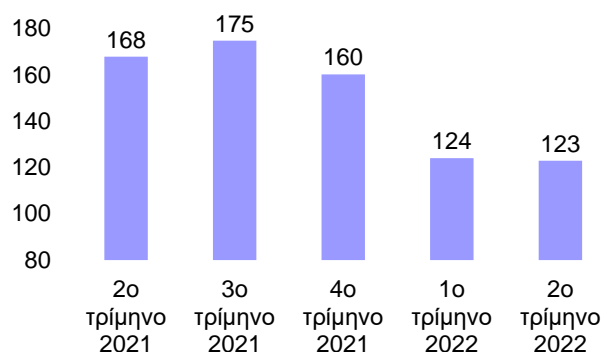
Ο δείκτης προσδοκιών των CEOs για την οικονομική κατάσταση της εταιρείας τους το επόμενο έτος μειώθηκε οριακά στις 123 μονάδες έναντι 124 μονάδων το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που αναμένει βελτίωση στο επόμενο έτος ανήλθε σε 37%, ποσοστό που είναι αυξημένο σε 52% για τους CEOs των πολύ μεγάλων επιχειρήσεων.

Η εκτίμηση για την οικονομική κατάσταση της εταιρείας 1 έτος μετά

Απαντήσεις (ποσοστά %)

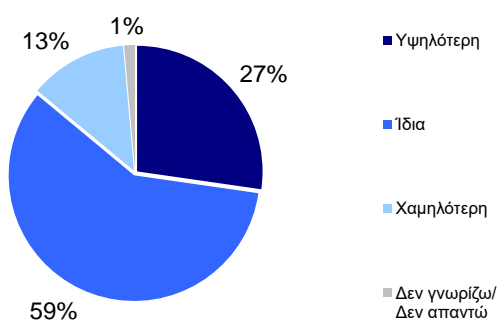
Δείκτης

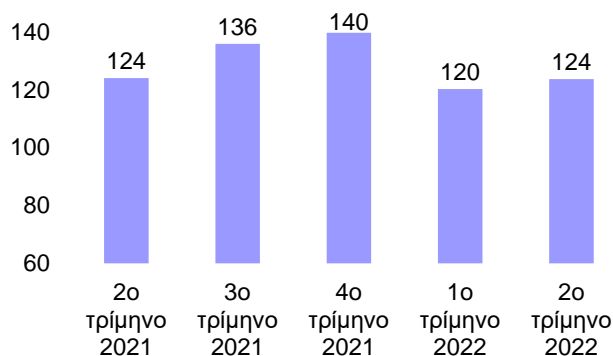
Ο δείκτης τρεχουσών δαπανών για επενδύσεις παγίου κεφαλαίου σημείωσε μικρή άνοδο στις 124 μονάδες έναντι 120 το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι η τρέχουσα επενδυτική δαπάνη των επιχειρήσεων που διοικούν είναι υψηλότερη σε σχέση με το προηγούμενο έτος ανήλθε σε 27% έναντι 25% το προηγούμενο τρίμηνο, ενώ για τους CEOs των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών αυξάνεται σε 38%.

Η τρέχουσα δαπάνη για επενδύσεις παγίου κεφαλαίου της εταιρείας σε σχέση με 1 έτος πριν

Απαντήσεις (ποσοστά %)

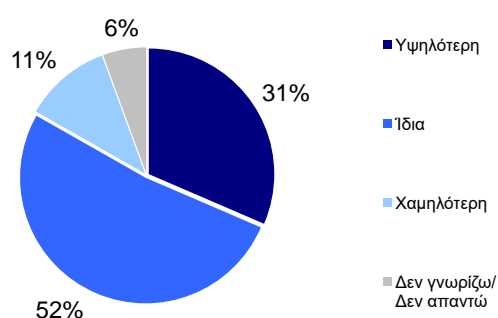
Δείκτης

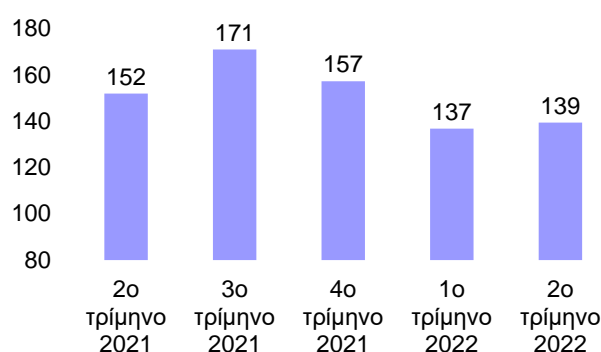
Ο δείκτης επενδυτικών προσδοκιών παρουσίασε μικρή άνοδο στις 139 μονάδες έναντι 137 μονάδων το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι οι επενδυτική δαπάνη στις επιχειρήσεις τους θα είναι υψηλότερη κατά τον επόμενο χρόνο, αυξήθηκε σε 31% έναντι 28% το προηγούμενο τρίμηνο, μερίδιο που αυξάνεται σε 48% για τους CEOs των πολύ μεγάλων επιχειρήσεων.

Η εκτίμηση για την δαπάνη επενδύσεων παγίου κεφαλαίου της εταιρείας 1 έτος μετά

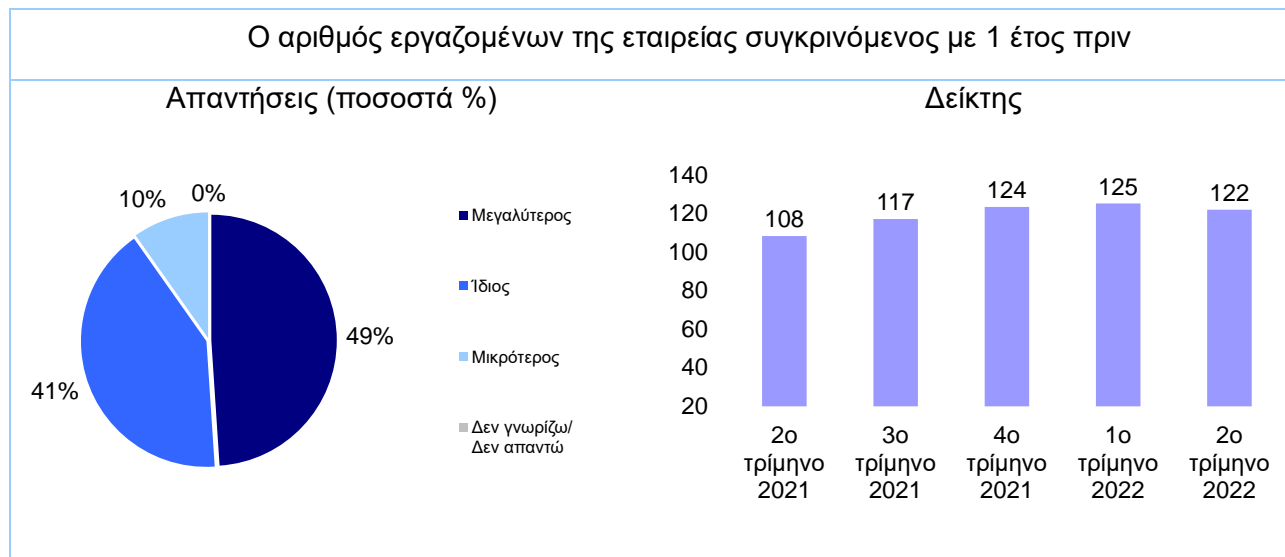
Απαντήσεις (ποσοστά %)

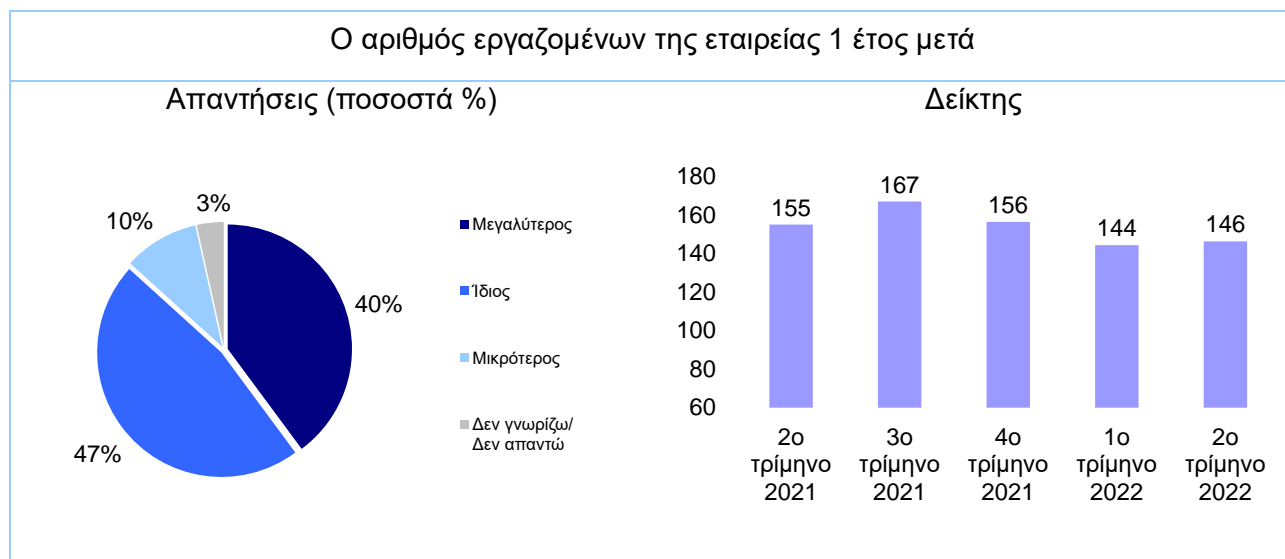
Δείκτης

Ο δείκτης τρέχουσας απασχόλησης παρουσίασε κάμψη στις 122 μονάδες έναντι 125 το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι ο αριθμός των εργαζομένων στις επιχειρήσεις που διοικούν είναι μεγαλύτερος σε σύγκριση με ένα έτος πριν διαμορφώθηκε σε 49%, ποσοστό το οποίο είναι αυξημένο σε 58% για τους CEOs των πολύ μεγάλων επιχειρήσεων.

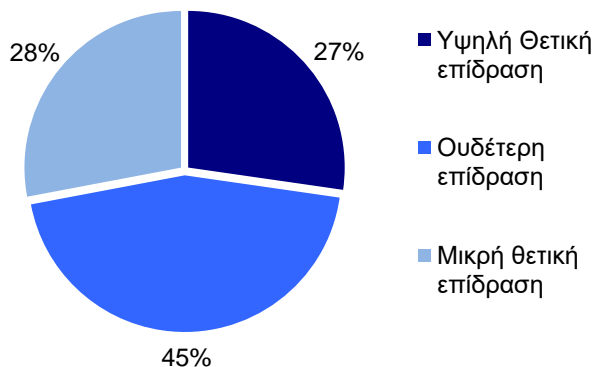

Ο δείκτης προσδοκιών απασχόλησης παρουσίασε πολύ μικρή άνοδο στις 146 μονάδες έναντι 144 του προηγούμενου τριμήνου. Το μερίδιο των CEOs που δηλώνουν ότι η απασχόληση στις εταιρείες που διοικούν θα είναι αυξημένη 1 έτος μετά διαμορφώθηκε σε 40% έναντι 35% το προηγούμενο τρίμηνο. Οι πολύ μεγάλες επιχειρήσεις διαφοροποιούνται σημαντικά έναντι των υπολοίπων αφού οι CEOs που τις διοικούν δήλωσαν σε πολύ υψηλότερο ποσοστό 52% ότι η απασχόληση των εταιρειών τους θα είναι αυξημένη 1 έτος μετά.

Εκτός των βασικών ερωτήσεων που υποβάλλονται κάθε τρίμηνο στους CEOs, ζητήθηκε επιπλέον η

Πως πιστεύετε ότι θα επιδράσει στην Ελληνική οικονομία η ανακοίνωση της ενδεχόμενης εξόδου από το καθεστώς αυξημένης εποπτείας;

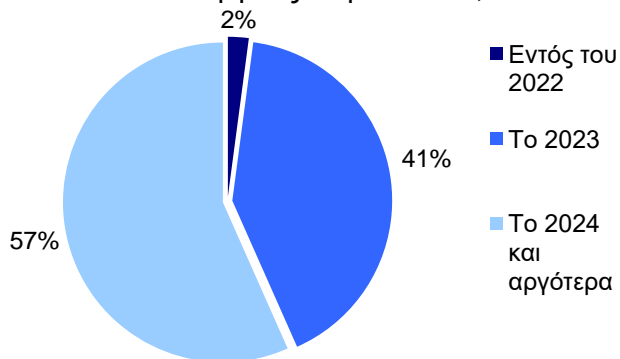

γνώμη τους για την επίδραση στην Ελληνική οικονομία της ανακοίνωσης ενδεχόμενης εξόδου από το καθεστώς αυξημένης εποπτείας.

Το 27% των CEOs δήλωσαν ότι θα υπάρξει υψηλή θετική επίδραση, το 45% ουδέτερη επίδραση, ενώ το 28% δήλωσε ότι η θετική επίπτωση θα είναι μικρή.

Από τους CEOs ζητήθηκε επιπλέον να προβλέψουν πότε θα ομαλοποιηθούν οι τιμές ενέργειας στην

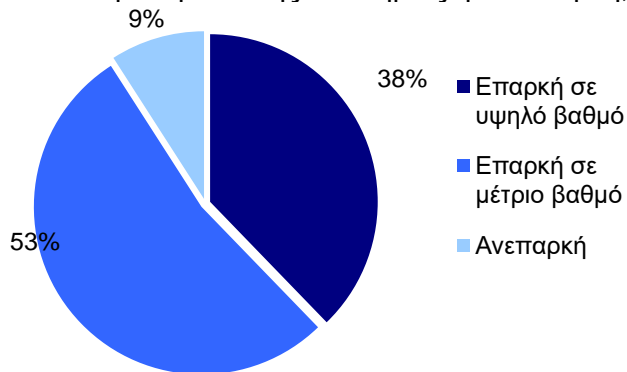
Πότε προβλέπετε ότι θα ομαλοποιηθούν οι τιμές ενέργειας στην Ελλάδα;

Ελλάδα. Μόλις το 2% του συνόλου απάντησε ότι αυτό θα συμβεί εντός του 2022 και το 41% δήλωσε το έτος 2023, ενώ το 57% των CEOs θεωρεί ότι οι τιμές ενέργειας θα ομαλοποιηθούν το 2024 και αργότερα.

Το 38% των CEOs θεωρούν ότι τα μέτρα στήριξης των επιχειρήσεων κατά την περίοδο της

Θεωρείτε ότι τα μέτρα στήριξης των επιχειρήσεων κατά την περίοδο της πανδημίας ήταν επαρκή;

πανδημίας ήταν επαρκή σε υψηλό βαθμό και το 53% ότι ήταν επαρκή σε μέτριο βαθμό. Αντίθετα μόλις το 9% των CEOs δήλωσε ότι τα μέτρα ήταν ανεπαρκή.